

NOWE STANOWISKO NADOBNIKA WŁOSKIEGO *CALLIPTAMUS ITALICUS*
(LINNAEUS, 1758) (ORTHOPTERA: ACRIDIDAE) NA ŚLĄSKU

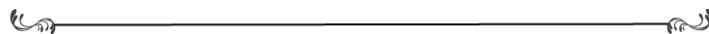
NEW RECORD OF THE ITALIAN LOCUST *CALLIPTAMUS ITALICUS*
(LINNAEUS, 1758) (ORTHOPTERA: ACRIDIDAE) IN SILESIA

MONIKA PASTRYKIEWICZ, HENRYK PASTRYKIEWICZ

ul. Elsnera 8, 47–320 Gogolin, e-mail: monikapastryk@o2.pl

ABSTRACT: The note presents new record of the Italian locust *Calliptamus italicus* (Linnaeus, 1758) (Orthoptera: Acrididae) in Silesia, south-west Poland.

KEY WORDS: Orthoptera, *Calliptamus italicus*, new country record, faunistics, Górażdże quarry.

Nadobnik włoski *Calliptamus italicus* (Linnaeus, 1758) (fot. 1) jest gatunkiem wybitnie ciepłolubnym. Zasiadła głównie siedliska psammofilne i kserotermiczne, spotykany jest także na wrzosowiskach. Jego zwarty zasięg obejmuje południową i południowo-wschodnią Europę, Azję Mniejszą i Azję Środkową oraz północną Afrykę (Liana 2004). W Polsce był dawniej dość szeroko rozprzestrzeniony, po czym liczba jego stanowisk w okresie powojennym wyraźnie spadła. Obecnie obserwujemy ten gatunek na coraz liczniejszych stanowiskach (Żurawlew i in. 2019). Do niedawna jedynymi zwartymi obszarami jego występowania w Polsce były dwa mezoregiony: Równina Tarnobrzaska i Płaskowyż Kolbuszowski w Kotlinie Sando-mierskiej (Bazyłuk i Liana 2000). Aktualnie duża liczba stanowisk znana jest również z Ziemi Lubuskiej (Orzechowski 2009, Czechowski i in. 2017). Ze Śląska podawany był dawniej z Borów Dolnośląskich, okolic Wrocławia, Niemodlina, Raciborza, Górażdzy i Kędzierzyna-Koźła (Bazyłuk 1954). Współcześnie jedynym znanym stanowiskiem na Śląsku był teren nieczynnego kamieniołomu skał wapiennych w Gogolinie w woj. opolskim (Blaik 2007), gdzie nadobnik nadal występuje (M. Pastrykiewicz – obserw. niepubl.).

Nowe stanowisko nadobnika włoskiego odnaleziono na Dolnym Śląsku podczas eksploracji przyrodniczej nieczynnej części kopalni wapienia „Górażdże” (N 50°31'30" E 18°2'2", UTM BB80) w gminie Gogolin, w województwie opolskim. W dniu 29.06.2019 stwierdzono co najmniej pięć osobników na otwartej przestrzeni z niską roślinnością (fot. 2). Gatunkiem towarzyszącym był m. in. siwoszek niebieski *Oedipoda caerulea* (Linnaeus, 1758). Godne odnotowania jest, że nadobnik włoski został stwierdzony pod tą miejscowością już 70 lat temu (Bazyłuk 1954).

Bibliografia

- Bazyłuk W. 1954. Badania nad prostoskrzydłymi (Orthoptera), karaczanami (Blattodea) i skorkami (Dermaptera) północno-zachodniej Polski. Pr. Kom. Biol. Wydz. Mat.-Przyr. PTPN 15: 131–147.
- Bazyłuk W., Liana A. 2000. Prostoskrzydłe Orthoptera. Katalog Fauny Polski XVII, 2: 1–156.
- Blaik T. 2007. Nowe dane o *Phaneroptera falcata* (Poda, 1761) i innych gatunkach prostoskrzydłych (Orthoptera: Tettigoniidae, Catantopidae, Acrididae) ze Śląska i Sudetów Wschodnich. Przyroda Sudetów, 10: 89–96.
- Czechowski P., Jędro G., Orzechowski R. 2017. Nowe stanowiska nadobnika włoskiego *Calliptamus italicus* (Linnaeus, 1758) (Orthoptera, Acrididae, Calliptaminae) w województwie lubuskim. Przegląd Przyrodniczy 28(2): 127–129.
- Liana A. 2004. *Calliptamus italicus* (Linnaeus, 1758). In: Głowaciński Z, Nowacki J. (red.), Polska Czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. IOP, Kraków, AR im. A. Cieszkowskiego, Poznań. Oficyna Wydawnicza TEXT, Kraków
- Orzechowski R. 2009. Obserwacje wybranych gatunków prostoskrzydłych (Orthoptera) w południowej części województwa lubuskiego. Przegląd Przyrodniczy 20(1–2): 45–50.
- Żurawlew P., Orzechowski R., Grobelny S., Brodacki M., Kutera M., Radzikowski P., Czyżewski S. 2019. Prostoskrzydłe (Orthoptera) Polski; orthoptera.entomo.pl [dostęp 14.08.2019].

Fot. 1. Nadobnik włoski *Calliptamus italicus* na stanowisku w Górażdżach (fot. M. Pastrykiewicz).
Phot. 1. Italian locust *Calliptamus italicus* from the Górażdże quarry (photo by M. Pastrykiewicz).

Fot. 2. Siedlisko zasiedlane przez nadobnika włoskiego *Calliptamus italicus* w Górażdżach (fot. M. Pastrykiewicz).
Phot. 2. The habitat of the *Calliptamus italicus* in Górażdże (photo by M. Pastrykiewicz).